

Fragment relacji świadka historii

JAN ZEMLER

ur.1938, Poznań

Zakres terytorialny i czasowy	Poznań, Kiekrz, Koło, Broniewice, Wronczyn, Piła, Bolesławiec, Pieszycy, II połowa lat 40. XX w.
--------------------------------------	--

Pobyt w domach sierot po wojnie

Wojna nas trochę zniszczyła, bo rodzice zginęli. Ojciec działał w konspiracji, aresztowali go i gdzieś stracili. Mama zginęła w ostatnich dniach wojny podczas wyzwolenia Poznania. Dostała przypadkowy postrzał w biodra. I tak zginęła, zresztą nie tylko ona, bo tam dziesiątki ludzi też zginęło. Nas pozbierali, te wszystkie sierotki, i odstawili nas najpierw właśnie do domu przy ulicy Matejki w Poznaniu. Chyba siostry zakonne się opiekowały nami. Było pomieszczenie, jakieś sypialne i tam nas ulokowano. Później przeniesiono nas do Kiekrza. Dzisiaj się dowiedziałem, że tam było sanatorium. Wykorzystano budynek w takich celach, żeby te dzieci gdzieś umieścić. Co pół roku gdzieś nas przenoszono. Być może działania wojenne sprawiały, że te tereny były wolne, wyzwolone i tam nas przenosili. Przyszedł rok 1945 i trzeba było rozpocząć naukę w szkole podstawowej, a myśmy cały czas jeździli. To były trudne czasy. Mamy przyjaciół, mamy koleżanki i nagle zrywa nas coś i przenoszą nas do innej miejscowości. I jakby nowa fala. Poznajemy tam nowych. I zanim żeśmy poznali się, troszeczkę przyzwyczaili, to znów przenosiny. Tak to wyglądało. Troszeczkę do podstawówki tu, troszeczkę do podstawówki tam i tak to trwało. To były różne miejscowości. Pierwszy był Kiekrz. Później było Koło, później Broniewice, Wronczyn. W 1948 roku przeniesiono nas do Piły. Piła to już był dom młodzieżowy, nie dom dziecka, bo już troszeczkę byliśmy doroślejsi. Tam dokończyliśmy szkołę podstawową. I przeniesiono nas do zawodowych szkół. Trafiłem do szkoły zawodowej w Bolesławcu z uwagi na powstające kopalnie rudy miedzi. Musiała być kadra. Opiekę nade mną miał Dom Dziecka w Pieszcach. Musiałem być w rejonowym domu dziecka. Był to Dolny Śląsk. Dlatego przeniesiono mnie tu [na ziemię dzierżoniowską, do Pieszc - dop. red.].

Data i miejsce nagrania	24 czerwca 2019, Dzierżoniów
Rozmawiał/a	Paulina Hryniewicz, Wiktoria Strońska, Damian Kapinos
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami